

G U V E R N U L R O M Â N I E I
*Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie
Wiesel”*

București, Bd. Dacia 89, sector 2, *Tel/Fax +40-21-318-09-39
<http://www.inshr-ew.ro/> e-mail: office@inshr-ew.ro

A P R O B,
DIRECTOR GENERAL,
ALEXANDRU FLORIAN

CAIET DE SARCINI

**Concurs de soluții privind amenajarea
expoziției permanente și a spațiilor conexe ale
Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România**

I. Prezentarea proiectului	4
II. Context cultural	6
II.1. Localizarea.....	6
II.2. Vecinătăți culturale.....	7
II.3. Colecții muzeale și monumente de istorie și civilizația evreilor din România.....	9
II.4. Muze dedicate Holocaustului, istoriei și civilizației evreilor	11
III. Repartizarea suprafețelor aferente tipurilor de funcționalități	13
III.1. Circuitul public de vizitare	16
1. spațiul de primire.....	16
2. expoziția permanentă.....	16
3. spațiul pentru expoziții temporare.....	19
4. spațiul educațional.....	20
5. bibliotecă.....	20
6. sala multifuncțională.....	20
7. magazin de suveniruri.....	20
8. cafeterie.....	20
9. garderobă.....	20
10. toalete.....	20
III.2. Circuitul administrativ	21
III.3. Circuitul patrimoniu	21
1. zonă intrare/ieșire pentru bunurile culturale (patrimoniu) din clădire.....	21
2. zonă carantină, ambalare și dezambalare a bunurilor culturale mobile.....	22
3. zonă de depozitare pentru materiale expoziționale auxiliare.....	22
4. laborator de conservare-restaurare și investigații.....	22
5. spațiu pentru cercetare, inventariere, fotografiere, marcare bunuri culturale.....	22
6. depozite pentru bunuri culturale (depozite patrimoniu).....	22
IV. Condiții de conservare pentru bunurile culturale mobile	24
IV.1. Clima municipiului București	24
IV.2. Valori obligatorii ale factorilor de microclimat	26

1. umiditatea relativă și temperatura.....	26
2. iluminatul.....	27
3. alte condiții.....	28
V. Planșe cerute.....	30
VI. Deviz	31
VII. Criterii de participare	32
VIII. Criterii de atribuire.....	32
IX. Alte informații.....	36
X. Legislație națională.....	37
1. muzee, patrimoniu mobil.....	37
2. monumente istorice.....	37
3. construcții.....	37

I. Prezentarea proiectului

În septembrie 2016, prin Hotărârea Guvernului nr. 625/2016, Institutul Național pentru Studiul Holocaustului din România „Elie Wiesel“ a fost însărcinat cu organizarea, coordonarea și înființarea Muzeului Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România. Proiectul realizării acestui muzeu este lansat în acord cu Federația Comunităților Evreiești din România.

Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, instituție publică de cultură fără scop lucrativ, va îndeplini toate funcțiile corespunzătoare organizațiilor muzeale – constituirea colecțiilor muzeale proprii, potrivit specificului său de activitate, cercetarea, documentarea, inventarierea, conservarea, restaurarea și punerea în valoare a bunurilor culturale deținute, prin programe adresate publicului larg.

Istoria evreilor este parte a istoriei României.

Muzeul va avea ca scop prezentarea și promovarea istoriei, culturii și tradițiilor comunităților evreiești din România, pentru cunoașterea în plan intern și internațional a contribuției acestei minorități naționale la evoluția și modernizarea societății românești de-a lungul timpului.

De asemenea, activitatea viitoarei instituții va avea o importantă componentă educațională ale cărei elemente centrale vor fi protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea non-discriminării, orientare ce va plasa muzeul în noua linie muzeologică a activismului social în prezent neadoptată ca direcție strategică de nicio instituție muzeală din România.

În același timp, muzeul își propune să se poziționeze în mediul cultural, educațional și social românesc drept o instituție dinamică și modernă, care, prin modalitatea de organizare și complexitatea ofertei culturale, să fie interactivă și activă în spațiul public și să se sincronizeze tendințelor actuale din muzeologia contemporană.

Clădirea istorică ce va găzdui viitorul muzeu va dispune de spații adecvate pentru programe culturale, științifice, educaționale și de agrement- săli pentru expoziții temporare, sală de conferințe, bibliotecă și centru de cercetare, centru educațional, spații de socializare -, care vor augmenta impactul expoziției muzeale permanente.

Experiența de vizitare a muzeului se va caracteriza, așadar, prin dinamism, utilizarea noilor tehnologii digitale în structura muzeotehnică de bază, modernitatea manifestată în soluțiile de spațializare și design, claritatea tehnicilor curatoriale utilizate în amenajarea expoziției permanente și a celor temporare. În plus, vor exista categorii multiple de activități pentru care vizitatorul poate opta.

Expoziția permanentă va aborda un ton echilibrat, deschis, sigur și obiectiv, atât în transmiterea informațiilor, cât și în formulele de design implementate. Va viza stiluri diferite de învățare, astfel încât vizitatorul să fi dobândit, la sfârșitul vizitei, cunoștințe noi despre istoria și cultura minorității evreiești și o perspectivă mai vastă asupra valorilor non-discriminării și a diversității culturale.

Categoriile de public cărora li se adresează muzeul:

- expoziția permanentă se adresează tuturor categoriilor de public: național și străin, din toate grupele de vârstă, începând cu elevii din ciclul gimnazial de studii; categorii predilecte sunt tinerii, turiști străini, studenți și cercetători în domeniul științelor sociale și al istoriei;
- expozițiile temporare vor acoperi mai multe arii de interes - artă, istorie și civilizație, antropologie -, și se vor adresa în special publicului local, interesat de petrecerea timpului liber integrându-se în activități cultural-instructive;
- spațiul educațional va derula în special programe pentru publicul local - copii și familii, grupuri școlare;
- biblioteca și sala multifuncțională vor deservi cu precădere publicul specializat – cercetători din România și din străinătate, studenți.

Condițiile de conservare și securitate a bunurilor culturale mobile și instalațiile și echipamentele tehnice aferente lor vor corespunde celor mai înalte standarde actuale, asigurând muzeului o poziție de partener viabil pentru colaborarea cu alte instituții de profil din țară și din străinătate, în organizarea și găzduirea de expoziții temporare cu bunuri aparținând patrimoniului cultural național și universal.

Totodată, amenajarea imobilului va avea în vedere calitatea acestuia de **monument istoric** de importanță națională și amplasarea sa într-o zonă urbană istorică protejată.

Constituirea colecțiilor de bunuri culturale ale muzeului se va realiza în paralel cu organizarea lui, astfel încât proiectul de amenajare a spațiilor destinate patrimoniului muzeal va trebui să aibă în vedere flexibilitatea modalităților de expunere și depozitare și posibilitățile de rescalare a acestor spații pe măsura dezvoltării viitoare a colecțiilor. Direcțiile actuale de constituire a patrimoniului sunt colectarea documentelor și a artefactelor de mari și mici dimensiuni, care să reflecte diversitatea istoriei comunităților evreiești din România. De asemenea, un important fond de fotografii se prefigurează drept o componentă majoră a colecțiilor. Expoziția permanentă va include și medalioane a zecilor de personalități care au îmbogățit cultura, economia și tehnica românească.

Toate lucrările de amenajare vor avea nivelul de calitate corespunzător funcției de instituție muzeală de prestigiu internațional.

II. Context cultural

În anul 2016, Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel”, instituție publică înființată în anul 2005, funcționând în coordonarea prim-ministrului României, este desemnat, prin Hotărârea Guvernului nr. 625/2016, să organizeze un muzeu de istorie a evreilor din România.

Pentru a servi acestei destinații, prin Hotărârea nr. 285/2016, Consiliul General al Municipiului București transmite în administrarea Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România „Elie Wiesel” imobilul cunoscut ca Palatul fostei Societăți de asigurări „Dacia”, aflat în proprietatea municipalității.

Palatul Dacia se află în sectorul 3 al capitalei, pe strada Lipscani, la nr. 18-20 și este clasat ca monument istoric de importanță națională, fiind înscris în Lista Monumentelor Istorice la poziția 1305, B-II-m-A-19021¹.

II.1. Localizare

Muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România se va organiza în centrul istoric al municipiului București, într-unul dintre cele mai reprezentative imobile-monument istoric pentru această zonă urbană cu specific arhitectural neoclasic și elemente eclectice - Palatul Dacia, construit în a doua jumătate a secolului al XIX-lea ca sediu al Societății de Asigurări „Dacia” (mai târziu, Societatea de Asigurări „Dacia-România”), în locul fostului Han Filipescu² care fusese vândut la licitație în 1871 de către statul român. Palatul Dacia a fost restaurat în anul 1899 sub coordonarea arh. Ion Mincu, ulterior consolidat, în perioada 1978-1982³ și amenajat de autorități pentru a deveni „Casa de Modă, încălțăminte și marochinărie București”⁴.

Bucureștiul a devenit capitală a Țării Românești la jumătatea secolului al XVII-lea, centrul său comercial și, în același timp, multicultural, dezvoltându-se pe arterele conexe străzii Lipscani⁵, unde este situat și Palatul Dacia. De-a lungul primei jumătăți a secolului al XX-lea și chiar în timpul regimului comunist zona și-a păstrat caracterul comercial. Schimbările și dificultățile sociale din anii '90 au marcat negativ vitalitatea economică a centrului istoric și infrastructura sa, inclusiv în ceea ce privește întreținerea și exploatarea imobilelor. La începutul anilor 2000, autoritățile publice intervin prin măsuri legislative și administrative pentru reabilitarea și

¹ Institutul Național al Patrimoniului - <http://patrimoniu.gov.ro/images/Imi-2015/LMI-B.pdf> (Accesat: 28 noiembrie 2017).

² Radu OLTEANU, „Bucureștii în date și întâmplări”, Editura Paideia, București, 2002, p. 64, 224.

³ Laura ILIE, „Palatul fostei Societăți de Asigurări Dacia-România” – studiu istoric, realizat de S.C. Crindesign Proiect S.R.L. pentru CEC Bank, 2016 (prin amabilitatea CEC Bank).

⁴ Dosar „Casa de Modă – strada Lipscani, nr. 18-20” al Institutului de Proiectări „Carpați”, din arhiva Institutului Național al Patrimoniului – adresa Ministerului Industriei Ușoare către Consiliul Culturii și Educației Socialiste, nr. 3179/22 ianuarie 1979.

⁵ Silvia COLFESCU, „București – Ghid turistic, istoric, artistic”, Editura Vreamea, București, 2001, p.7.

revitalizarea zonei⁶. Lucrările efective au început în anul 2005 și s-au desfășurat în anii care au urmat. În prezent, deși încă incomplet reabilitat, centrul istoric a redevenit o destinație urbană populară ca zonă de agrement (baruri, restaurante, cluburi de noapte), în special pentru tineri și pentru turiști. Deși în ultimii ani autoritățile locale au organizat constant diverse evenimente culturale care au integrat în circuitul lor și centrul istoric, acesta nu a devenit unul dintre obiectivele culturale principale ale orașului, păstrându-se dominante în preferințele publicului serviciile de tip „HoReCa” (hoteluri-restaurante-cafenele) din zonă, în ciuda unei rețele de organizații culturale diverse și de primă calitate.

II.2. Vecinătăți culturale

1. În imediata apropiere a Palatului Dacia, pe Calea Victoriei, nr. 12, se află **Muzeul Național de Istorie a României**, cel mai important muzeu cu profil istoric și arheologic din întreaga țară, deținător al unor colecții de valoare universală, care funcționează în clădirea fostului Palat al Poștei Centrale construit în perioada 1894-1900⁷. În prezent, expozițiile permanente ale Muzeului Național de Istorie sunt închise, instituția așteptând punerea în operă a unui amplu proiect de refacere a clădirii istorice pe care o ocupă. Situația viitorului Muzeu Național a Istoriei Evreilor și al Holocaustului din România în apropierea Muzeului Național de Istorie a României va reprezenta cu siguranță un avantaj din perspectiva integrării noului muzeu într-un circuit de vizitare deja constituit. Apar astfel oportunități suplimentare de contextualizare a conținutului expozițional propriu, prin raportare la mesajul Muzeului Național de Istorie a României. În același timp, va exista și o „concuranță” de vizibilitate și accesibilitate, pe care noul muzeu va trebui să o poată echilibra prin elemente de signalectică exterioară adecvate.

2. De asemenea pe Calea Victoriei, în fața Muzeului Național de Istorie a României, se află clădirea **Căminului de Economii și Consemnațiuni – C.E.C.** (CEC Bank) construită în stil eclectic, sub coordonarea arhitectului francez Paul Gottereau și inaugurată în anul 1900⁸; unul dintre cele mai frumoase imobile din București, Palatul C.E.C. poate fi vizitat ca monument de arhitectură, fără a înregistra, însă, un număr mare de vizitatori, nederulând un program cultural sau educațional propriu.

3. Pe latura de pe strada Stavropoleos, Palatul Dacia se învecinează cu **Mănăstirea ortodoxă Stravropoleos**, ridicată în anul 1724 lângă hanul cu același nume, construit de călugărul grec Ioanikie Stratonikeas. Restaurată de arh. Ion Mincu, în perioada 1904-1908, mănăstirea este unul dintre cele mai cunoscute monumente de artă brâncovenească târzie⁹, contrastând stilistic

⁶ Ordonanța Guvernului nr. 77/2001 privind reabilitarea și revitalizarea Centrului istoric București, publicată în M.Of. nr. 541/1 septembrie 2001; Hotărârea Guvernului nr.935/2002 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de coordonare - Centrul istoric București și a Normelor privind modul de finanțare a proiectului privind reabilitarea și revitalizarea Centrului istoric București, publicată în M.Of. nr. 665/9 septembrie 2002.

⁷ Vasile BORONEANȚ (coord.), „Ghidul muzeelor București”, Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București, editat de CINOR S.A.

⁸ Silvia COLFESCU, op.cit., p.24.

⁹ Silvia COLFESCU, op.cit., p.18.

și ca dimensiuni cu monumentele laice din apropiere. Mănăstirea deține un lapidarium și o colecție de artă religioasă cu circuit închis.

4. ARCUB – Hanul Gabroveni situat la capătul opus al străzii Lipscani, față de Palatul Dacia, la nr. 84-90, este, în acest moment, cel mai activ punct cultural din centrul istoric, derulând proiecte proprii în mai multe domenii – arte vizuale, teatru, muzică, arhitectură și urbanism ș.a. Istoria acestui loc este similară celor mai multe dintre clădirile centrului vechi. În secolul al XIX-lea exista aici un han care a fost distrus în incendiul din 1847, acesta fiind ulterior refăcut. Astfel, capătă mai târziu destinație comercială („Pasajul Comercial”) păstrată și în perioada 1945-1989. După 1990 suferă o accentuată degradare. În anul 2006 încep lucrări de reabilitare sub coordonarea Ministerului Culturii și a Centrului Cultural al Municipiului București – ARCUB. ARCUB funcționează aici, în această formă, din anul 2014.¹⁰

5. Muzeul Municipiului București este cel de-al doilea obiectiv muzeal din zona centrului istoric, alături de **Muzeul Național de Istorie a României**; sediul său principal este Palatul Suțu, aflat în Piața Universității, pe B-dul I.C. Brătianu, imobil în stil neo-gotic, construit în perioada 1833-1835 drept reședință a familiei Suțu¹¹. Palatul este restaurat în perioada 1957-1958 și, din 1959, găzduiește Muzeul de Istorie a orașului București.¹² Actualmente, muzeul prezintă o expoziție permanentă de dimensiuni moderate, de factură clasică, cu accente antropologice, recent realizată „Timpul orașului”. Deși are o activitate în creștere în ultimii ani, incluzând conferințe, lansări de carte, concerte de muzică clasică, Muzeul Municipiului – Palatul Suțu nu se numără printre cele mai vizitate muzee din capitală. Pe lângă o serie de case memoriale cu valoroase și inedite colecții, Muzeul Municipiului înglobează și Palatul Voievodal Curtea Veche, reședință medievală a domnitorilor Țării Românești, aflat, de asemenea, în centrul istoric (zona Strada Franceză – Strada Șelari). Acest ansamblu monumental include cele mai vechi vestigii istorice păstrate pe teritoriul orașului (secolul al XIII-lea).¹³ În prezent obiectivul este închis pentru reabilitare, din anul 2015, anterior fiind vizitabil ca sit și deținând și o expoziție permanentă de mici dimensiuni, cu exponate documentare, istorice și arheologice.

6. Calea Victoriei este una dintre arterele principale ale orașului și, în același timp, una dintre cele mai vechi, numărându-se printre primele drumuri pavate – cu lemn, la vremea respectivă, de unde și denumirea de „Podul Mogoșoaiei”. Deschis în 1692, drumul lega reședința de lângă râul Dâmbovița a domnitorului Constantin Brâncoveanu de moșia sa de la Mogoșoaia. Pentru a marca victoria armatei române în Războiul de Independență din 1877-1878, Podul Mogoșoaiei a fost redenumit „Calea Victoriei”.¹⁴ Începând cu Piața Victoriei și până la capătul opus, de lângă Dâmbovița, Calea Victoriei urmează și un adevărat circuit muzeal principal al orașului, pornind de la cele trei muzee aflate pe Șoseaua Kiseleff (Muzeul Național de Istorie

¹⁰ Centrul Cultural al Municipiului București – ARCUB - <https://arcub.ro/arcub-gabroveni/povestea-hanului-gabroveni/> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

¹¹ Muzeul Municipiului București - <https://muzeulbucurestiului.ro/palatul-sutu.html> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

¹² Radu OLTEANU, „Bucureștii în date și întâmplări”, Editura Paideia, București, 2002, p. 143, 414-415.

¹³ Muzeul Municipiului București <https://muzeulbucurestiului.ro/palatul-voievodal-curtea-veche.html> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

¹⁴ Silvia COLFESCU, op.cit., pp.12-13.

Naturală „Grigore Antipa”, Muzeul Național al Țăranului Român, Muzeul Național de Geologie). Traseul continuă cu secția recent deschisă ”Casa Filipescu-Cesianu” din cadrul Muzeului Municipiului București, (expoziția permanentă a fost vernisată la sfârșitul anului 2016 - „Muzeul vârstelor”, reprezentând reconstituirea interioarelor bucureștene din secolele XVII-XX), Muzeul Național „George Enescu” din Palatul Cantacuzino (singurul muzeu cu profil muzical din capitală; în viitorul apropiat va intra într-un proces de reabilitare a imobilului și de refacere a expozițiilor permanente), Muzeul Colecțiilor de Artă (redeschis în anul 2013 după lucrări majore de reabilitare a clădirii), Muzeul Național de Artă al României (principalul muzeu românesc de anvergură internațională, expozițiile sale permanente, redeschise la începutul anilor 2000, incluzând artă europeană, artă veche și artă modernă românească) și Muzeul Național de Istorie a României.

Toate muzeele menționate mai sus au o abordare expozițională clasică, adresându-se publicului larg, excepție făcând Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” care se adresează în mod special elevilor și care are programe educative pentru tineri și Muzeul Național „George Enescu” ce atrage o audiență de nișă apropiată domeniului muzicii clasice. Deși majoritatea sunt instituții publice în subordinea Ministerului Culturii, ele nu fac parte dintr-un circuit muzeal „oficial”, gestionându-și individual strategiile expoziționale, educaționale și de marketing.

Audiența anuală a celor mai vizitate muzee din România se situează în jurul valorii de 500 000 de vizitatori, cele mai populare instituții fiind Muzeul Național Peleş din Sinaia, Muzeul Bran, Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” din București. În anul 2015, numărul total al vizitatorilor de muzee, la nivel național, a fost de 13 052 000 de vizitatori.¹⁵

II.3. Colecții muzeale și monumente de istorie și civilizație a evreilor din România

În anul 2005, în Lista Monumentelor Istorice din România figurau 67 de obiective cu semnificație culturală asociată comunității evreilor din România¹⁶. Majoritatea se află în județul Maramureș - 10 monumente și situri dintre care amintim **Casa „Elie Wiesel” din Sighetu Marmăției**.

Unul dintre puținele așezăminte muzeale dedicate culturii evreiești, din România, Casa „Elie Wiesel” a fost organizată ca spațiu expozițional la începutul anilor 2000, ca secție a Muzeului județean al Maramureșului. Aceasta este casa în care s-a născut scriitorul de origine română, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, supraviețuitor al Holocaustului, Elie Wiesel.¹⁷ Expoziția permanentă este centrată, prin elemente documentare și memorialistice, asupra personalității lui Elie Wiesel și, de asemenea, prezintă date despre comunitățile evreiești din

¹⁵Institutul Național de Statistică, „Activitatea unităților cultural-artistice, 2015”, I.N.S., București, 2016, p.13.

¹⁶Portalul online ”Judaica” - <https://web.archive.org/web/20070704033342/http://www.judaica.ro:80/linkuri.php> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

¹⁷ Muzeul Maramureșului - <http://muzeulmaramuresului.ro/istorie/casa-memoriala-elie-wiesel/> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

regiunea Maramureșului. La subsol se află o expoziție dedicată deportării și exterminării evreilor din localitate la Auschwitz, în mai 1944.

Alte două puncte muzeale de istorie a evreilor din România situate în județul Maramureș sunt **Muzeul Evreiesc „Casa Elefant” din Vișeu de Sus** (inițiativă privată a unor organizații din țară și din străinătate, inaugurat în anul 2011 pentru a păstra memoria comunității evreiești din localitate¹⁸) și **Casa Martirilor de la Moisei** (care comemorează uciderea a 42 de români și evrei în anul 1944 de către armata maghiară¹⁹).

Al doilea județ ca număr de monumente istorice aparținând culturii evreiești din România este județul Iași, cu șapte obiective – Sinagoga Mare ridicată în secolul al XVII-lea, cel mai vechi lăcaș de cult mozaic din România, Sinagoga Merarilor unde există și o colecție muzeală cu obiecte reprezentative pentru cultura evreiască²⁰, două corpuri de spital, casa scriitorului Gheorghe Racoviță, ”Casa de la cinci drumuri” – sediul Comunității evreilor din Iași și monumentul ridicat în anul 1976 în memoria victimelor pogromului din 1941.

Dintre cele 67 de monumente, ansambluri și situri amintite, cea mai mare parte sunt clasate ca obiective de importanță locală, iar patru sunt de importanță națională – Cimitirul evreiesc din Sulina, jud. Tulcea, Cimitirul evreiesc din Bârlad, județul Vaslui, Sinagoga din Cetate din Timișoara, jud. Timiș și Templul Coral din București.

Templul Coral se află pe strada Sf. Vineri, într-o zonă adiacentă celei în care se găsește Palatul Dacia.

Într-o zonă similară, pe strada Mămulari, este localizat **Muzeul de Istorie a Evreilor din România „Șef rabin Dr. Moses Rosen”**, deschis în anul 1978 ca muzeu al comunității evreiești într-un lăcaș de cult evreiesc care a funcționat până în anul 1968. Expoziția prezintă istoria locuirii evreilor pe teritoriul României, aspecte istorice legate de participarea și contribuția acestei comunități la viața economică, politică și culturală a țării, de-a lungul timpului.²¹ În prezent, colecția muzeului este integrată temporar în expoziția **Muzeului Holocaustului** organizată în Sinagoga Mare din București (str. Vasile Adamache, nr 11)²², expoziție ce cuprinde materiale foto-documentare și obiecte autentice care ilustrează Holocaustul, precum și materiale despre participarea evreilor români la Războiul de Independență și la Primul Război Mondial.

¹⁸ Institutul Național al Patrimoniului – portalul „Muzee și colecții din România” - <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=1991&-Muzeul-evreiesc-Casa-Elefant-VISEU-DE-SUS-Maramures> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

¹⁹ Institutul Național al Patrimoniului – portalul „Muzee și colecții din România” - <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=686&-Casa-Martirilor-de-la-Moisei-MOISEI-Maramures> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²⁰ Institutul Național al Patrimoniului – portalul „Muzee și colecții din România” - <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=1852&-Muzeul-Comunitatii-Evreilor-IASI> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²¹ Institutul Național al Patrimoniului – portalul „Muzee și colecții din România” - <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=699> (Accesat: 28 noiembrie 2017).

²² Federația Comunităților Evreiești din România - <http://www.museum.jewishfed.ro> (Accesat: 28 noiembrie 2017).

O altă organizație de drept privat, **Muzeul Holocaustului din Transilvania de Nord** de la Șimleu Silvaniei a fost inaugurat în anul 2005, în sinagoga din localitate în memoria victimelor deportate în anul 1944 către lagărele de concentrare. Muzeul a fost deschis la inițiativa comunității locale și a unei fundații din Statele Unite ale Americii - Jewish Architectural Heritage Foundation din New York și a Asociației Memoriale "Hebraica", Nușfalău²³. Expoziția permanentă a muzeului prezintă mărturii ale unor supraviețuitori ai Holocaustului, documente, obiecte de cult mozaic și o bibliotecă cu lucrări despre istoria evreilor.

Și la Bacău există o colecție publică similară, **Muzeul Evreiesc "Dr. Alexandru Șafran"** adăpostit într-o clădire construită la sfârșitul secolului al XIX-lea, în care, inițial, a funcționat o fabrică de azimă, iar apoi liceul evreiesc din localitate. Expunerea acestui muzeu cuprinde obiecte de cult, cărți de rugăciuni, fotografiile și documente privind istoria comunității evreilor din Bacău.²⁴

Se remarcă faptul că niciunul dintre muzeele dedicate comunității evreilor din România nu este organizat la scară națională și cu o susținere publică semnificativă, ceea ce obligă viitorul Muzeu Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România la compensarea limitelor actuale de reprezentativitate și anvergură.

II.4. Muzeu dedicate Holocaustului, istoriei și civilizației evreilor

Muzeele dedicate culturii evreiești nu puteau lipsi, în mod firesc, din ansamblul rețelei muzeale internaționale, dată fiind prezența acestei comunități la nivel mondial, contribuției sale la dezvoltarea societății și a parcursului său istoric.

Astăzi, muzeele dedicate culturii și istoriei evreilor urmează, în mare parte, istoria tuturor muzeelor europene: foarte modernul **POLIN – Muzeul de Istorie a Evreilor Polonezi** inaugurat în anul 2014 la Varșovia (câștigător al prestigiosului premiu Muzeul European al Anului în 2016, care impresionează prin grandoarea clădirii și prin mijloacele muzeotehnice de înaltă tehnologie digitală utilizate în expoziția permanentă); muzeu comunitare, bogate în colecții de obiecte autentice, adăpostite în clădiri istorice monumentale (precum **Muzeul Sefard din Toledo**, deschis în anul 1964 în spațiul unei sinagogi sau cele din Roma, Veneția și Bologna); muzeu cu tradiție care au fost deschise în prima jumătate a secolului XX și care au fost reabilitate precum **Muzeul Evreiesc din Londra** (ale cărui baze au fost puse în anul 1923 și care s-a redeschis în 2010 cu o nouă expoziție permanentă) sau cum e cazul **Muzeului Evreiesc de Istorie din Amsterdam** (fondat în 1932 în cadrul Muzeului Orașului și ulterior redeschis ca instituție de sine stătătoare²⁵).

În ultimele două decenii, se poate constata o creștere a numărului organizațiilor muzeale cu acest profil expozițional și patrimonial, inclusiv în Europa de Est – **Muzeul de Istorie a**

²³ Centrul Național de Informare și Promovare Turistică Șimleu Silvaniei - <http://cniptsimleu.ro/obiective-turistice/muzeul-memorial-al-holocaustului-din-transilvania-de-nord/> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²⁴ Institutul Național al Patrimoniului – portalul „Muzeu și colecții din România” - <http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/id.asp?k=1745&-Muzeul-Evreiesc-Dr.-Alexandru-Safran-BACAU> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²⁵ Joods Kultureel Kwartier - <https://jck.nl/nl/locatie/joods-historisch-museum> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

Evreilor din Rusia deschis în anul 2011 la Moscova²⁶, **Muzeul Culturii Evreiești din Slovacia** inițiat în anul 1993 și redeschis în 2009, **Centrul Patrimoniului Cultural Evreiesc din Maribor**, Slovenia, deschis în anul 2010, **Muzeul de Istorie și Cultură a Evreilor din Bucovina** vernisat în anul 2008 la Cernăuți, în Ucraina. În Germania, în anul 2001, s-a deschis **Muzeul Evreiesc din Berlin** căruia i s-a adăugat în anul 2013 o spectaculoasă viziune expozițională și arhitecturală concepută de arhitectul Daniel Libeskind, autor și al conceptului arhitectural care a stat la baza **Muzeului Evreiesc din Copenhaga** inaugurat în 2004²⁷.

Nu este lipsit de relevanță pentru a arăta importanța acestor organizații faptul că, în 1989, a fost fondată Asociația Muzeelor Evreiești din Europa - **Association of European Jewish Museums**, cu sediul la Amsterdam, care reunește în prezent 63 de membri instituționali din Austria, Belgia, Cehia, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Olanda, Marea Britanie, Norvegia, Polonia, Rusia, Slovacia, Spania, Suedia, Turcia, Ucraina și Ungaria, cărora li se adaugă și membri asociați și persoane fizice.²⁸

O mențiune specială este necesară pentru muzeele dedicate istoriei și culturii evreiești, din Statele Unite ale Americii, acestea având deja o tradiție mai lungă decât majoritatea muzeelor de profil din Europa, colecții mai vaste și un număr mare de vizitatori. Printre aceste organizații se numără emblematicul **United States Holocaust Memorial Museum** (Muzeu Memorial al Holocaustului) deschis la Washington în anul 1993, care, prin programul său excepțional ce promovează apărarea demnității umane și prevenirea crimelor împotriva umanității, a atras peste 16 milioane de vizitatori în anul 2015 și peste 40 de milioane de la deschidere încoace²⁹. **National Museum of American Jewish History Philadelphia** (Muzeul Național a Istoriei Evreilor din Statele Unite ale Americii situat în Philadelphia), înființat în 1976, cu un patrimoniu de peste 30 000 de piese, care urmărește exclusiv istoria comunității evreiești din S.U.A., fiind singurul muzeu cu acest profil, la nivel național. **Los Angeles Museum of the Holocaust** (Muzeul Holocaustului din Los Angeles) este cel mai vechi muzeu cu acest specific din S.U.A. fiind fondat în 1961 de supraviețuitorii ai Holocaustului. Nu în ultimul rând, **The Jewish Museum** in New York (Muzeul Evreiesc din New York), care a fost înființat în 1904 și care este mai vechi muzeu evreiesc din Statele Unite și unul dintre cele mai vechi din lume. Acesta deține o colecție de artă extrem de valoroasă căreia i se adaugă antichități și alte obiecte reprezentative pentru cultura și civilizația evreiască.

Așadar, pentru a recupera și repune în contextul actual o parte importantă a istoriei naționale, înființarea unui muzeu dedicat istoriei evreilor și Holocaustului din România este cu evidență necesară.

²⁶ Association of European Jewish Museums - <http://www.aejm.org/members/museum-of-jewish-history-in-russia/> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²⁷ Jewish Museum Berlin- <https://www.jmberlin.de/en/history-our-museum> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²⁸ Association of European Jewish Museums - www.aejm.org (Accesat: 29 noiembrie 2017).

²⁹ United States Holocaust Memorial Museum - <https://www.ushmm.org/information/about-the-museum> (Accesat: 29 noiembrie 2017).

III. Repartizarea suprafețelor aferente tipurilor de funcționalități

Repartizarea suprafețelor viitorului muzeu se va realiza pentru **patru categorii distincte de nivel de acces și securizare**, corespunzătoare următoarelor circuite și funcționalități detaliate în Tabelul nr.1:

- 1. Circuit și spațiu cu acces public (general), fără patrimoniu** – primul nivel de control, accesul este controlat prin punctul de securitate aflat în spațiul de primire;
- 2. Circuit și spațiu cu acces public (general), cu patrimoniu** – al doilea nivel de control, verificarea biletelor de intrare în punctul de acces în sălile de expoziție, monitorizarea și controlul fluxului de vizitatori;
- 3. Circuit și spațiu administrativ cu acces restricționat, fără patrimoniu** – al treilea nivel de control, zonă inaccesibilă publicului, rezervată personalului muzeului și vizitatorilor – colaboratori externi ai instituției; căile de acces în acest spațiu trebuie să fie separate de căile de acces din spațiile destinate publicului;
- 4. Circuit și spațiu administrativ cu acces restricționat, cu patrimoniu** – cel mai înalt nivel de control, accesul este permis doar personalului de specialitate, cu atribuții directe în activitatea de cercetare, documentare, inventariere, conservare-restaurare și punere în valoare a bunurilor culturale aflate în aceste spații; acest spațiu trebuie să fie separat de zona accesibilă publicului și de circuitul din spațiul administrativ fără bunuri culturale.

Fluxurile de circulație de tipuri și destinații diferite vor fi astfel întocmite încât să nu se intersecteze decât în punctele impuse de organizarea operațională a instituției.

Piese de mobilier adiacente căilor de circulație nu trebuie să prezinte colțuri ascuțite, muchii tăioase sau alte surse potențiale de rănire, agățare, lovire; se va asigura un sistem informațional și de orientare corespunzător, pe tot traseul fluxurilor de circulație.

Amenajarea întregului spațiu al instituției va respecta Normativul privind proiectarea sălilor aglomerate cu vizitatori; cerințe utilizatori – indicativ NP 006-1996.

De asemenea, în stabilirea suprafețelor destinate funcționalităților prezentate în Tabelul nr.1, de mai jos, se vor respecta reglementările tehnice din domeniul construcțiilor, în vigoare în România.

În proiectarea spațiilor destinate circuitului public, se vor utiliza următoarele repere:

- în termen de 10 ani de la deschidere, muzeul va atinge un număr de 200 000 de vizitatori pe an;
- media zilnică a numărului de vizitatori ar urma să fie de cca 630 de persoane; la evenimente speciale („Noaptea Muzeelor”, „Zilele Bucureștiului” etc.), cu frecvență scăzută în cursul unui an, numărul vizitatorilor ar putea depăși 5000.
- durata medie a vizitei ar urma să fie de 1.5 – 2.0 ore, în cadrul unui program de funcționare a instituției de 8 ore/zi și cca 315 zile/an calendaristic;
- în orele de vârf, numărul vizitatorilor (în toate spațiile destinate activităților publice) ar putea ajunge la cca 250 de persoane;

- în dimensionarea și organizarea spațiilor expoziționale, a celor din zona destinată bunurilor culturale și căilor de acces către acestea, se va avea în vedere posibilitatea de a transporta fără dificultăți un obiect cu volumul de 5m x 2.5m x 1m.

Suprafața utilă destinată amenajării muzeului este de **4748mp** (reprezentând suprafețele însumate ale subsolului, parterului și celor două etaje).

Amenajarea spațiului pentru diferite funcții specifice va avea ca termen de referință valorile de suprafață din Tabelul nr. 1, care reprezintă valori minime de la care pot exista abateri de 1-2% pentru spațiile și destinațiile ce nu fac obiectul unor norme legale și normative tehnice în vigoare.

Tabel nr.1 – Categori și dimensi nări de spații funcționale

Nr.crt.	Categorie de spațiu funcțional		Suprafață/nr. de persoane/alte specificații
I.	Spațiu cu acces public (general), fără patrimoniu		
1	Spațiu de primire - informații, relații cu publicul, casă de bilete, zonă grupuri, zonă securitate		Se va organiza la parter, în spațiul descris la poziția nr. 23 (hol central) în planul anexat – releveu parter (conform planurilor anexate).
2	Sală multifuncțională (conferințe, concerte, proiecții film etc.) pentru 100 de persoane + spațiu anexe tehnice – regie, lumini, sunet, cabină de proiecție, cabină de traducere, cabine artiști/invitați		Conform normativelor, pentru minimum 100 de persoane
3	Cafeterie – spațiu servire pentru 40 de persoane, spații administrative conexe		Conform normativelor, pentru 40 de persoane
4	Centru educațional (pentru 40 de persoane)		Conform normativelor, pentru 40 de persoane
5	Bibliotecă (10 000 volume)	Spațiu pentru cărți	48mp
		Sală de lectură	40mp
		Spațiu informații, relații cu publicul	20mp
6	Magazin de suveniruri		30mp
7	Garderobă muzeu (comună tuturor spațiilor publice, self-service)		Capacitate minimă de deservire simultană – 300 persoane
8	Căi de acces publice (scări, lifturi, spații de trecere)		Conform planurilor anexate normativelor și necesităților
9	Toalete - circuit public – acces vizitatori		Conform normativelor

II Spațiu cu acces public (general), cu patrimoniu			
10	Expoziție permanentă		Minimum 1 000 mp; maximum 1 500 mp
11	Expoziții temporare		Minimum 500 mp
12	Căi de acces publice (scări, lifturi, spații de trecere)		Conform planurilor anexate normativelor și necesităților
III Spațiu administrativ cu acces restricționat, fără patrimoniu			
13	Birouri		Conform normativelor, pentru 70 de persoane
14	Sală de ședință (administrație, consiliu științific etc)		40mp
15	Spațiu birouri conducere (3 funcții de conducere+secretariat)		70mp
16	Spații administrative	Spațiu tehnic, IT, servere	Dimensiuni definibile în cursul proiectării
		Spațiu monitorizare video, securitate	Dimensiuni definibile în cursul proiectării
		Depozit/magazie materiale diverse	Dimensiuni definibile în cursul proiectării
		Depozite materiale expoziționale auxiliare	Dimensiuni definibile în cursul proiectării
		Arhiva instituțională	Dimensiuni definibile în cursul proiectării
17	Căi de acces (scări, lifturi, spații de trecere)		Conform planurilor anexate normativelor și necesităților
18	Toalete – personal (80 de persoane)		Conform normativelor, pentru 80 de persoane
IV Spațiu administrativ cu acces restricționat, cu patrimoniu			
19	Laborator conservare-restaurare, investigații		60 mp
20	Depozite de patrimoniu – spații separate, pentru obiecte de categorii diferite (după tipul de material constitutiv); Aceste spații pentru depozitare, cu excepția depozitului temporar mixt, pot fi și externalizate.	Pictură (tablouri, panouri – diverse tehnici și materiale)	50mp (minimum 6m x 8m)
		Grafică, fotografie, documente, cărți	40mp
		Textile (obiecte decorative, piese de vestimentație, obiecte de cult, altele)	30mp
		Lemn (mobilier, obiecte de uz casnic, unelte, instrumente etc.)	100mp
		Materiale anorganice (metal, ceramică, sticlă – obiecte de dimensiuni și forme diverse)	50mp
		Materiale digitale și magnetice (suporturi	30mp

		pentru înregistrări audio, video, foto, multimedia)	
		Depozit temporar, mixt	40mp
21.	Spațiu pentru cercetare, inventariere, fotografiere, marcarea bunuri culturale		25mp
22.	Spațiu primire patrimoniu, carantină bunuri culturale, ambalare/dezambalare		40mp, va fi amenajat la parter, în proximitatea spațiilor expoziționale și a căilor de acces în clădire

III.1. Circuitul public de vizitare corespunzător spațiului cu acces public (general), fără patrimoniu și, respectiv, spațiului cu acces public (general) și bunuri de patrimoniu, are următoarele componente:

1. spațiul de primire (hol central/lobby) – organizat la parterul clădirii, va permite vizitorului accesul direct către recepție-casă de bilete-informații, garderobă, toalete, spațiile expoziționale, spațiul educațional, sala multifuncțională, bibliotecă, magazin de suveniruri, cafeterie. Este preferabilă alocarea unei zone pentru grupuri de vizitatori și delimitarea zonei de intrare de cea de ieșire din muzeu; zona de acces în spațiile muzeale va fi precedată de zona de recepție-casă de bilete-informații și separată de aceasta printr-un punct de securitate; spațiul de primire va putea fi folosit și pentru evenimente publice speciale (vernisaaje, conferințe de presă, lansări de carte, evenimente de tip cocktail, strângeri de fonduri etc.); pentru menținerea microclimatului în parametri optimi, intrarea va dispune de un spațiu intermediar între exterior și prima încăpere a muzeului (uși duble).

2. expoziția permanentă – accesul se va face din spațiul de primire; sălile vor respecta succesiunea cronologică a celor 14 teme expoziționale prezentate mai jos (Tabelul nr. 2), iar sensul de vizitare va fi liniar; la ieșirea din expoziția permanentă, vizitatorul va avea acces către expozițiile temporare, garderobă, toalete, magazinul de suveniruri, cafeterie, spațiul educațional, sala multimedia, bibliotecă; intrarea și ieșirea din expoziția permanentă vor putea fi închise și securizate separat de celelalte spații publice. Fluxul de circulație va fi clar, liber și, pe cât posibil, fără opriri, diferențe de nivel al podelei sau întoarceri nejustificate; spațiul expozițional va include module și elemente fixe și mobile de prezentare, panotare, expunere și difuzare, pentru diferite tipuri de conținut: material informativ (text, materiale video și audio, materiale digitale offline și online, aplicații informatice), bunuri culturale (artistice, istorice, documentare, memorialistice, etnografice, tehnice), posturi individuale pentru activități digitale interactive. În perspectiva dezvoltării colecțiilor de bunuri culturale ale muzeului, amenajarea expoziției va avea un grad cât mai mare de flexibilitate care să permită includerea de noi bunuri culturale în expunerea permanentă și înlocuirea periodică a celor deja etalate, fără a se interveni în structura expozițională (mobilier și module de expunere, informații, iluminat, echipamente, căi de acces etc.). Vor fi prevăzute soluții estetice și, în același timp, practice pentru etichetarea exponatelor. Informațiile conținute de etichete vor respecta standardul muzeal: titlu/denumire, autor, datare, tehnică/material, dimensiuni, proveniență, număr de inventar.

Panourile/ariile cu texte explicative vor conține 3 niveluri de complexitate a informației, transpuse în 3 dimensiuni diferite ale fontului utilizat în scriere (care trebuie să fie cât mai ușor lizibil): titlul generic al temei ilustrate în sala respectivă (câteva cuvinte), detalierea acesteia (câteva fraze) și date suplimentare (până la 60 de cuvinte). Textele explicative vor fi bilingve (în limba română și în limba engleză).

Este dezirabil ca fiecare sală din parcursul expozițional să fie dotată cu mobilier de odihnă pentru vizitatori. Sălile care conțin materiale multimedia (potrivit Tabelului nr.2) vor fi dotate cu minimum 4 posturi individuale de accesare a respectivelor materiale multimedia. Dimensiunile spațiului disponibil pentru vizitatori în fiecare sală va trebui să permită accesul unor grupuri de până la 40 de persoane și receptarea fără dificultăți a conținutului expozițional și, după caz, a ghidului-muzeograf însoțitor.

Mijloacele expoziționale vor tinde către un nivel superior de accesibilitate pentru toate categoriile de public.

Organizarea tematică a expoziției permanente

Expoziția permanentă va include obiecte cu valoare culturală (istorică, documentară, artistică, etnografică, religioasă, științifică și tehnică), obiecte și materiale cu valoare educațională și explicativă, inclusiv materiale multimedia.

Suprafața spațiului destinat expoziției permanente este de minimum 1000 mp și maximum 1500 mp. Soluțiile de amenajare vor urmări maximizarea suprafeței expoziționale (atât în plan orizontal, cât și vertical).

Structura expoziției permanente va urmări șase epoci din istoria României:

1. Antichitate;
2. Evul Mediu timpuriu;
3. Epoca medievală – până la 1830;
4. Perioada Modernă – până la 1918 (de la Regulamentele Organice din 1832, până la 1918);
5. 1918 – 1945 (de la terminarea Primului Război Mondial până la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial);
6. 1945 – post-comunism.

Temele centrale ale expoziției permanente

Expoziția permanentă va ilustra **14 teme principale** care vor trebui reliefate distinct în discursul muzeal și muzeotehnic, potrivit datelor din tabelul de mai jos. Față de valorile indicate în tabelul nr.2, sunt permise abateri de 1-5mp.

Tabel nr.2 – Caracteristici expoziție permanentă – teme, suprafață, conținut

Nr. crt	Tema	Procent din suprafața totală a expoziției permanente	Exponate*	Necesar echipamente multimedia*
			Categorie expodate	
1	Iudaism, creștinism în antichitate, filiație, Biblia Ebraică și Noul Testament. Răspândirea evreilor în lume, în Imperiul Roman	2%	Reproduceri epigrafice Reproduceri audio-video Hărți	În funcție de conceptul expozițional
2	Primele prezențe ale evreilor în Dacia Romană	2%	Reproduceri epigrafice	Idem
3	Evreii în Evul Mediu în Țările Române și Transilvania	2%	Facsimile Hărți Reprezentări grafice/medalion Hahambașa (lider al comunității evreiești) Facsimile	Idem
4	Secolul al XVIII-lea drumul către modernitate	2%	Hărți / grafice socio-demografice, Statistici Reprezentări grafice	Idem
5	Secolul al XIX-lea; Revoluția de la 1848	3%	Lucrări de artă (tablouri) – Constantin Daniel Rosenthal, Barbu Iscovescu Facsimile Medalioane personalități Fotografii	Idem
6	Secolul XIX; tentative de emancipare: A. I. Cuza, Războiul de Independență (1877) și participarea evreilor; Conferința de Pace de la Berlin	4%	Facsimile Tablouri Hărți/ Reproduceri 3D Fotografii Decorații, brevete Gravuri Proiecție continuă film artistic "Războiul de Independență"	Idem
7,8,9	Viața comunitară, - aschenazi, sefarzi, neologi, ortodocși (XVI-XIX) Istoria evreilor din Basarabia și Bucovina (sfârșitul secolului al	14%	Reproducere dintr-o Sinagogă Obiecte și îmbrăcăminte de cult Mobilier specific evreiesc Foto sinagogi Facsimile	Idem

	XVIII-lea – Primul Război Mondial Începuturile sionismului		Medalioane Hartă rețea școlară Material iconografic Fotografii – aspecte educație comunitară și religioasă Registru evidențe	
10	Statutul juridic al evreilor, antisemitism, elita românească pro și contra, discriminare, expulzări și emigrare (1878-1913)	5%	Facsimile Reproduceri Medalioane Hartă localități Fotografii	Idem
11	Evreii în Primul Război Mondial, conferințele de pace și statutul evreilor	4%	Foto cimitire evreiești, monumentele/ parcelele evreilor din Primul Război Mondial Tablou statistic – nr. evreilor înrolați în Armata Română Facsimil statutul evreilor	Idem
12	Contribuția evreilor la modernizarea României (1830-1918)	15%	Medalioane medici, ingineri, arhitecți etc Statistici Obiecte industriale, meșteșugărești, artizanale realizate de firme evreiești	Idem
13	Viața comunitară, antisemitismul interbelic și Holocaustul în Romania	32%	Facsimile Hărți Artefacte Medalioane evrei și Drepti între Popoare Fotografii Filme arhivă Mărturii audio-video	Idem
14	Evreii în perioada comunistă; evreii și comunismul; antisemitism în perioada comunistă; vânzarea și emigrarea evreilor	15%	Facsimile Statistici Hărți Medalioane Fotografii Mărturii audio- video	Idem

*Informațiile vor fi completate ulterior, pe măsura constituirii colecției muzeului

3. spațiul pentru expoziții temporare – accesul se va face din spațiul de primire și va fi semnalizat în mod cât mai vizibil; la ieșire, vizitatorul va avea acces către intrarea în expoziția permanentă, către garderobă, toalete, magazinul de suveniruri, cafenea, spațiul educațional, sala multifuncțională, bibliotecă; intrarea și ieșirea din expoziția temporară vor putea fi închise și

securizate separat de celelalte spații publice. Spațiul va fi dotat cu simeze (sisteme de galerie) pe toată suprafața pretabilă acestui tip de expunere, care să suporte greutatea de minimum 100kg/m.

4. spațiul educațional – accesul și ieșirea vizitatorilor se vor face direct din spațiul de primire și, respectiv, în spațiul de primire; această zonă este destinată în principal programelor educaționale pentru copii și adolescenți, pentru familii cu copii și grupuri școlare; de asemenea, spațiul trebuie să fie flexibil, cu posibilitatea de a fi utilizat și în alte scopuri - ședințe, proiecții de film, reuniuni, lecturi publice etc.; spațiul va avea o capacitate de 40 de persoane și va include mobilier și echipamente necesare activităților menționate mai sus (scaune, mese de lucru, mobilier pentru depozitarea materialelor didactice, videoproiector, ecran de proiecție, sistem audio și video).

5. bibliotecă – accesul și ieșirea publicului/vizitatorilor în și din bibliotecă (în/din spațiul pentru relații cu publicul și în/din sala de lectură) se vor face din spațiul de primire și, respectiv, prin spațiul de primire; zona destinată publicului (sala de lectură și zona pentru informații și relații cu publicul) va fi separată de zona de depozitare a cărților; intrarea și ieșirea vor putea fi închise și securizate separat de celelalte spații publice.

6. sala multifuncțională - accesul și ieșirea publicului/vizitatorilor în sală se vor face din spațiul de primire și, respectiv, prin spațiul de primire; intrarea și, după caz, ieșirea din sală vor putea fi închise și securizate separat de celelalte spații publice; capacitatea sălii este de minimum 100 de locuri, sălii adăugându-i-se spațiile tehnice conexe (regie, lumini, sunet, cabină de proiecție); spațiul va putea fi utilizat pentru conferințe, proiecții de film, spectacole.

7. magazinul de suveniruri - accesul și ieșirea publicului/vizitatorilor în magazin se vor face din spațiul de primire și, respectiv, prin spațiul de primire; intrarea și ieșirea din magazin vor putea fi închise și securizate separat de celelalte spații publice; spațiile și mobilierul de expunere și depozitare vor fi adaptate tipului de produse comercializate - preponderent cărți și albume, produse speciale de papetărie, suveniruri specific muzeale, obiecte de artă de dimensiuni mici și medii.

8. cafenea - accesul și ieșirea publicului/vizitatorilor în/din cafenea se vor face din spațiul de primire și, respectiv, prin spațiul de primire; intrarea și ieșirea din cafenea vor putea fi închise și securizate separat de celelalte spații publice; cafeneaua va avea o capacitate de minimum 40 de locuri și va include zone de servire, preparare și depozitare a produselor alimentare comercializate (băuturi calde și reci, gustări calde și reci) și o zonă administrativă și de aprovizionare; zona administrativă și de aprovizionare a cafenelei va avea acces separat de cel destinat publicului; spațiul public din cafenea va fi flexibil, refuncționabil pentru standing buffet/cocktail, în cazul unor evenimente speciale din afara programului obișnuit de vizitare a muzeului.

9. garderobă – self-service, accesibilă din toate spațiile publice.

10. toalete – pentru public accesibile din toate spațiile publice, pentru personal accesibile doar din spațiile administrative.

Signaletica în circuitul public de vizitare

Elementele de semnalizare și orientare vor include atât text, cât și elemente grafice uzuale; ele vor urma stilul și cromatică generală a întregii amenajări muzeale și se vor integra armonios în fiecare spațiu de destinație, cu respectarea condiției esențiale de vizibilitate și lizibilitate.

Vor fi marcate și indicate următoarele puncte, spații și circuite:

- intrarea exterioară în muzeu;
- ieșirea din muzeu;
- zona de primire și componentele sale – informații, casă de bilete, arie pentru grupuri;
- în spațiul de primire și la fiecare etaj, adiacentă căilor de acces, o hartă schematică a tuturor spațiilor cu destinație publică va fi expusă în display digital, cu indicarea zonei în care se află privitorul;
- intrările în toate spațiile cu activități culturale pentru public (expoziții, spațiu educațional, sala multifuncțională, bibliotecă);
- sensul de vizitare în sălile de expoziție și numărul sălii (în succesiune ascendentă, începând de la intrare);
- spațiile comerciale și de servicii;
- altele, în conformitate cu prevederile legale în domeniu.

III.2. Circuitul administrativ corespunde spațiului cu acces restricționat în care nu se află bunuri de patrimoniu și în care își desfășoară activitatea personalul instituției. Acest circuit trebuie să aibă intrare în clădire separată de intrarea pentru public și căi de acces care să nu se interfereze cu circuitul public. Caracteristicile acestuia vor fi cele comune, prevăzute de normativele tehnice în vigoare, iar compartimentarea va respecta specificațiile menționate în Tabelul nr.1.

III.3. Circuitul patrimoniu este corespunzător spațiului cu acces restricționat în care se află bunuri culturale; între toate componentele sale, în cazul în care acestea se află la niveluri (etaje) diferite, trebuie să existe lift pentru bunuri culturale (lift de marfă); este de preferat ca aceste zone și cele expoziționale să se afle la același nivel – parter. Amenajarea și alocarea spațiilor și căilor de acces va avea în vedere necesitatea manipulării și deplasării bunurilor culturale în condiții de risc minim pentru starea lor de conservare și pentru siguranța personalului care desfășoară astfel de activități, evitându-se diferențele de nivel, pantele, unghiurile strânse.

Circuitul patrimoniu include următoarele spații:

1. zonă intrare/ieșire pentru bunurile culturale (patrimoniu) din clădire – este destinată transportului de bunuri culturale și operațiunilor de încărcare, descărcare și deplasare aferente acestuia; în amenajarea acestei zone, se vor lua măsuri de evitare a expunerii bunurilor culturale transportate la eventuale intemperii, o distanță cât mai mică între spațiul de descărcare/încărcare și intrarea în muzeu, dimensionarea corespunzătoare a căilor de acces și, dacă este cazul, a lifturilor pentru bunuri culturale.

2. zonă carantină, ambalare și dezambalare a bunurilor culturale mobile este adiacentă zonei prezentate anterior, poziționată la parterul clădirii, fiind necesară adaptării treptate a bunurilor recent aduse în clădire la microclimatul acesteia și desfășurării operațiunilor de ambalare/dezambalare a bunurilor transportate în condiții de siguranță pentru bunuri și personal, precum și pentru verificarea primară a stării de conservare a bunurilor culturale; acest spațiu poate fi utilizat și drept zonă de carantină pentru bunurile nou intrate în colecții sau împrumutate temporar, în scopul evitării potențialelor contaminări cu agenți biologici de degradare.

3. zonă de depozitare pentru materialele expoziționale auxiliare – de preferință adiacentă zonei de carantină, ambalare/dezambalare sau situată în zona administrativă cu acces restricționat, fără patrimoniu. Aceasta este necesară pentru depozitarea temporară a unor materiale auxiliare expozițiilor temporare, inclusiv modulele de ambalare a bunurilor culturale aflate temporar în expunerea muzeului.

4. laborator de conservare-restaurare și investigații – va respecta normele legale de protecție a muncii și cele privind activitatea profesională ce implică utilizarea unor substanțe toxice sau periculoase. Laboratorul va desfășura preponderent operațiuni de analiză, investigare a stării de conservare a bunurilor culturale și operațiuni de conservare preventivă și curativă generale, pentru categoriile de bunuri aflate în colecțiile muzeului. Proiectul de amenajare a laboratorului va fi avizat de către un conservator sau restaurator acreditat conform normelor legale în vigoare. Laboratorul va obține autorizarea de funcționare, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 216/2004 pentru aprobarea Normelor privind autorizarea laboratoarelor și atelierelor de conservare și restaurare, cu modificările și completările ulterioare.

5. spațiu pentru cercetare, inventariere, fotografiere, marcare bunuri culturale – acest spațiu poate fi adiacent depozitelor de bunuri culturale pentru a evita deplasarea și tensionarea acestora în procesele specifice gestionării colecțiilor muzeale. Spațiul alocat va permite manipularea bunurilor în condiții de siguranță și va respecta parametrii de microclimat recomandați.

6. depozite pentru bunuri culturale (depozite patrimoniu)

Soluțiile de amenajare a spațiilor de depozitare a bunurilor culturale mobile trebuie să îndeplinească următoarele condiții prevăzute de H.G. 1546/2003:

- să asigure stabilitatea necesară, precum și o stare de repaus complet;
- accesul la oricare dintre obiectele plasate în același micromodul să nu afecteze starea acestora;
- la obiectele așezate unele lângă altele nu se admit suprapuneri decât în cazul textilelor plate, ușoare (2-3 piese), documentelor și operelor grafice (cel mult 10 piese, separate cu materiale neutre);
- cartonul sau hârtia folosită pentru confecționarea paspartuurilor, plicurilor, cutiilor, pentru depozitarea graficii, documentelor, clișeele trebuie să fie neutră (pH 7,00);
- pictura pe pânză se depozitează în poziție verticală pe montanți; dacă montanții sunt mobili, se vor lua măsuri pentru prevenirea trepidațiilor și a șocurilor mecanice;

- dacă picturile sunt depozitate pe rafturi compartimentate, nu se depozitează în același compartiment două sau mai multe lucrări, iar lățimea compartimentului trebuie să fie mai mare decât lățimea lucrării care se introduce, astfel încât aceasta să stea ușor înclinată (10-15°);
- picturile pe lemn se depozitează în poziție orizontală, pe blaturi mobile;
- documentele volante se introduc în plicuri din hârtie transparentă, iar plicurile, câte 10-12, în cutii din carton neacid;
- cărțile din fondul vechi și rar, legate în piele sau cu ferecătură metalică, se așează, de asemenea, separat, în poziție orizontală;
- soluțiile, mecanismele și substanțele chimice utilizate în sistemul de prevenire și stingere a incendiilor vor fi alese astfel încât impactul lor negativ asupra stării de conservare a bunurilor culturale să fie redus la minimum posibil.

Sunt interzise depozitarea obiectelor pe pardoseală (chiar temporar) și rezemarea obiectelor de sursele de încălzire, de piese de mobilier sau de alte corpuri din spațiul de depozitare sau expunere.

Proiectul și amenajarea depozitelor vor fi avizate de un conservator acreditat, conform prevederilor legale în vigoare.

De asemenea, se va avea în vedere crearea unor **căi de acces de dimensiuni adecvate** pentru transportarea și manipularea bunurilor culturale în condiții de siguranță, de către personalul muzeului, pe circuitul „spațiu exterior-carantină-laborator de conservare și restaurare-depозit-spațiu expozițional” și între oricare dintre componentele acestuia.

Zona de depozite va cuprinde **7 spații distincte** pentru diferite categorii de bunuri culturale: **pictură, hârtie** (grafică, documente, fotografii, cărți), **textile, lemn, materiale anorganice, materiale cu suport magnetic și digital și suporturi mixte**. Amenajarea fiecărui spațiu se va realiza pe baza principiului tipo-dimensionării aplicat obiectelor deja existente și previzionând necesarul de spațiu pentru creșterea colecției în viitorii 10 ani, respectându-se strategia muzeului de dezvoltare a colecțiilor proprii.

Poziționarea spațiilor de depozit și amenajarea căilor de acces către acestea vor avea în vedere reducerea riscului de pătrundere frauduloasă și efracție, eliminarea surselor potențiale de degradare și a celor de modificare a indicilor recomandați de microclimat, reducerea la minimum a riscurilor producerii dezastrilor și a consecințelor acestora – inclusiv prin stabilirea unui circuit eficient de evacuare a bunurilor culturale.

Depozitele pot fi externalizate în condițiile în care suprafața utilă este insuficientă pentru toate funcțiile indicate. Un caz limită, fără depozite dar cu spații speciale pentru infrastructură IT este muzeul POLIN de la Varșovia, Polonia.

IV. Condiții de conservare pentru bunurile culturale mobile

IV.1. Clima municipiului București

Municipiul București este situat într-o zonă cu climă temperată, cu patru anotimpuri – iarnă (decembrie, ianuarie, februarie), primăvară (martie, aprilie, mai), vară (iunie, iulie, august), toamnă (septembrie, octombrie, noiembrie), fiind afectat și de masele de aer continental din zonele învecinate. Variațiile de temperatură dintre vară și iarnă ating valori înalte, de până la 70°C.

Media anuală a temperaturii în București este de 10 - 11°C .Cea mai înaltă temperatură medie anuală, de 13.1°C, s-a înregistrat în anul 1963, și cea mai scăzută, de 8.3°C, în anul 1875. Cea mai înaltă temperatură, de 41.1°C a fost înregistrată în data de 20 august 1945 și cea mai joasă temperatură, de -30°C, în ianuarie 1888.

Cea mai rece lună este ianuarie, cu o medie de - 2.9°C, iar cea mai caldă este luna iulie, cu o medie de 22.8°C. Variațiile de temperatură dintre noapte și zi sunt de 34 - 35°C, iarna și de 20 - 30°C, vara. Temperaturile se situează frecvent în intervalul 35 - 40°C în lunile de vară și sub 0°C în lunile de iarnă.

Zona centrală, unde este situat și Palatul Dacia, are o temperatură medie anuală de 11°C, vânt sub 2 m/s, umiditatea relativă cu 3-6 % mai mică decât în alte zone ale orașului și o perioadă de vegetație de 220 zile fără ger, pe an.

Volumul mediu de precipitații este de cca 600 mm pe an. În lunile de iarnă, majoritatea precipitațiilor sunt sub formă de ninsoare și lapoviță și ninsoare.

Umiditatea relativă medie anuală depășește valoarea de 71%, cele mai scăzute niveluri înregistrându-se în lunile de vară, iar cele mai ridicate în lunile de iarnă.

Sursa: Primăria Municipiului București

http://www.pmb.ro/orasul/date_geografice/clima/clima.php (Accesat: 14 octombrie 2017)

Luna	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
Temperatură minimă - media lunară (°C)	-7	-5	-1	5	10	14	16	15	11	6	2	-3
Temperatură maximă - media lunară (°C)	1	4	10	18	23	27	30	30	25	18	10	4
Temperatura minimă înregistrată (°C)	-32	-26	-19	-4	0	5	8	7	0	-6	-14	-23
Temperatura maximă înregistrată (°C)	16	20	29	32	37	37	39	41	39	35	24	18

Cantitatea medie de precipitații (mm)	46	26	28	59	77	121	53	45	45	29	36	27
Durata de strălucire a soarelui – medie zilnică (ore)	2	3	5	6	8	9	11	10	8	5	2	2
Umiditate relativă medie (a.m.)	87	84	73	63	63	62	58	59	63	73	85	89

Sursa: BBC Weather - <http://www.bbc.com/weather/683506> (Accesat: 14 octombrie 2017)

Luna	Temperatura minimă – media zilnică (°C)	Temperatura maximă – media zilnică (°C)	Volumul lunar mediu al precipitațiilor (mm)	Zile cu precipitații – media lunară
Ian	-4.8	2.8	33.2	9.4
Feb	-4.0	5.5	33.3	8.2
Mar	0.1	11.4	39.2	9.8
Apr	4.9	18.0	48.8	10.3
Mai	9.6	24.0	56.4	11.4
Iun	13.6	27.7	79.1	12.2
Iul	15.4	29.8	64.3	9.6
Aug	14.9	29.8	51.3	7.9
Sep	10.5	24.6	53.3	7.1
Oct	5.4	17.9	47.4	7.6
Nov	0.6	9.8	43.0	8.9
Dec	-3.4	3.8	44.4	10.3

Sursa: World Meteorological Organisation
<http://worldweather.wmo.int/en/city.html?cityId=200> (Accesat: 14 octombrie 2017)

IV.2. Valori obligatorii ale factorilor de microclimat pentru spațiile în care se află bunuri culturale mobile – temperatură, umiditate, iluminat

Condițiile de expunere și depozitare a bunurilor culturale sunt stabilite legal, în România, prin Hotărârea Guvernului nr. 1546/2003.

1. Umiditatea relativă și temperatura

În amenajarea spațiilor expoziționale, atât a celor destinate expoziției permanente, cât și a celor alocate expozițiilor temporare, precum și în amenajarea celorlalte spații aferente activităților ce au ca obiect bunuri culturale mobile (depozite, laboratoare de conservare-restaurare, carantină), se va urmări asigurarea unui microclimat stabil din punct de vedere al temperaturii și al umidității relative, fără variații (între zi și noapte, între diferite momente ale zilei sau de la un anotimp la altul).

Astfel, **umiditatea relativă** trebuie să se situeze la un nivel constant, situat în intervalul valoric de **50 – 65%**, iar **temperatura** va fi, de asemenea, constantă, la un nivel ce nu trebuie să depășească valoarea de **22°C**, asigurându-se, în același timp, confortul termic adecvat pentru vizitatori și personalul muzeal. Instalațiile și echipamentele utilizate pentru controlul microclimatului vor trebui să permită ajustarea automată a temperaturii și umidității relative și, de asemenea, ajustarea manuală a parametrilor de temperatură și umiditate relativă, de către personalul muzeului. Toate spațiile cu funcționități legate de bunurile culturale mobile vor fi prevăzute cu sisteme de monitorizare și înregistrare a temperaturii și umidității relative.

Aceleași condiții vor fi asigurate și pentru laboratoarele de conservare-restaurare. În ceea ce privește spațiul destinat carantinei, este necesar ca atât temperatura, cât și umiditatea relativă să poată fi stabilite de către personalul muzeului, în funcție de nevoile existente la un anumit moment dat.

Spațiul alocat depozitelor pentru bunuri culturale trebuie să se încadreze în parametri de umiditate relativă indicați anterior, de **50 – 65%**, iar valoarea temperaturii se poate situa între **1°C și 18°C**, cu respectarea condiției de stabilitate. **Variațiile** acceptabile față de valorile obișnuite, cele constante, sunt de **±1.5°C** pentru temperatură și de **±3%** pentru umiditatea relativă.

Există posibilitatea ca unele bunuri culturale ce vor fi incluse în expunere să necesite alte valori ale umidității relative (valori pentru care și-au creat un echilibru al stării de conservare, de-a lungul timpului), drept pentru care, instalațiile și echipamentele incluse în amenajarea muzeală trebuie să poată asigura local (pe o suprafață restrânsă din totalul ariei expoziționale) aceste valori speciale și stabilitatea lor.

Lucrările de termoizolație și hidroizolație realizate asupra clădirii trebuie să asigure stabilitatea microclimatului din spațiile expoziționale și de depozitare a bunurilor culturale, la valorile recomandate, timp de minimum 48 de ore, în situația nefuncționării sistemelor de climatizare și ventilație.

2. Iluminatul

Iluminatul din spațiile destinate publicului, atât cel artificial, cât și cel natural, va avea în vedere crearea unei ambianțe agreabile, ușurința orientării în spațiu și identificarea traseelor destinate publicului și a elementelor de signalectică, lizibilitatea textelor din spațiul expozițional, vizibilitatea exponatelor, asigurarea de bune condiții pentru vizionarea materialelor video. Sistemele de iluminat vor fi realizate în conformitate cu prevederile normativelor de proiectare și execuție în vigoare și cu respectarea cerințelor de mai jos.

De asemenea, iluminatul va urmări crearea unor efecte estetice și de design care să fie complementare liniei stilistice a amenajării interioare a imobilului și, în cazul expoziției permanente, complementarea întregii expuneri și fiecărei teme în particular.

Iluminatul exterior al imobilului va urmări punerea în valoare a clădirii, încadrarea în ansamblul arhitectural al zonei, crearea unor elemente suplimentare de atractivitate și vizibilitate pentru potențialii vizitatori și identificarea funcției culturale, de muzeu, a imobilului.

Iluminatul interior din spațiile expoziționale va include, având în vedere caracterul eterogen al bunurilor culturale prezentate în expozițiile permanente și temporare, un sistem de iluminat general ambiental și unul local, individual, orientat către exponate. Sistemul de iluminat artificial va fi ajustabil ca orientare, poziționare și intensitate a luminii. Se va avea în vedere ca bunurile culturale mobile să nu fie expuse unor fascicule luminoase orientate direct către ele, ci să fie iluminate razant – indirect.

Iluminatul ambiental va fi reglabil ca intensitate și durată, cu senzori de aprindere la mișcare; iluminatul local-individual va fi, de asemenea, reglabil ca poziție/orientare, intensitate și durată; iluminatului ambiental și cel local-individual din sălile de expoziții trebuie să poată fi acționate (deschis-închis) manual, de către personalul de supraveghere din sala respectivă și să fie separat (să poată funcționa independent unul de celălalt).

Pentru simeza din spațiul destinat expozițiilor temporare, se va prevedea un sistem de iluminat artificial adecvat acestui tip de expunere (care poate include pictură în diferite medii și pe diferite suporturi, lucrări de grafică, fotografie ș.a., cu sau fără suprafețe de protecție).

Iluminatul din spațiile expoziționale va trebui să evite producerea efectului de orbire (*Direct Glare*) al surselor de iluminat asupra vizitatorilor, contrastul dintre obiectele expuse și fundalul acestora (sunt preferabile fundalurile mate și de culoare mai închisă decât obiectele expuse). Evitarea sau eliminarea efectului de orbire al sistemului de iluminat se realizează prin ecranarea lămpilor, tipul și modul de expunere a lămpilor, alegerea unor finisaje mate sau cu indice de reflexie conform standard **STAS 6646/1**.

Pentru reflexiile inevitabile de lumină, se va urmări orientarea lor sub nivelul ochilor (inclusiv pentru vizitatori cu statură sub medie, cum ar fi copiii). De asemenea, se va urmări facilitatea adaptării vizuale a vizitatorilor la nivelul iluminării spațiilor expoziționale, prin treceri treptate de la un nivel superior la altul mai redus (în special de la iluminatul natural de zi, din exterior, la spațiul de primire și la cel expozițional).

Gradul de iluminare în sălile de expoziție și în spațiile de depozitare a bunurilor culturale mobile trebuie să respecte nivelul de sensibilitate al obiectelor la degradarea foto-chimică, valorile recomandate fiind de **50-80 de lucși** pentru cărți, documente, miniaturi, acuarele, grafică, textile, lemn pictat, os, fildeș, specimene de istorie naturală, **150-200 de lucși** pentru picturi și obiecte din lemn; pentru materialele de natură anorganică. Gradul de iluminare poate depăși valorile indicate pentru materialele de natură organică. În spațiile în care nu sunt expuse bunuri culturale mobile, gradul de iluminare poate ajunge până la **300 de lucși** (pentru elementele de signalectică, valorile se pot situa între 200 și 300 de lucși; pentru căile de acces – culoare, scări, rampe -, panouri cu text, alte tipuri de afișaj, gradul de iluminare trebuie să se situeze între 100 și 300 de lucși). În ceea ce privește componenta de radiații ultraviolete (**UV**) emisă de sursele de iluminat, aceasta nu trebuie să depășească valoarea de **75 μW/lm** (microwatt/lumen).

Instalațiile electrice de iluminat din sălile pentru expoziții trebuie să răspundă cerințelor de evidențiere și să prezinte protecție împotriva efectelor radiațiilor, respectând următorii parametri:

- valoarea limită a **indicelui UGR** (indice privind orbirea de disconfort produsă de sistemul de iluminat - Unified Glare Rating) = **maximum 19**;
- **indicele minim de redare a culorilor** (CRI – Colour Rendering Index) **Ra = 90**;
- **înălțimea suprafeței de referință**, măsurată de la pardoseala finită **Hu = 0.70 m**;
- **temperatura de culoare necesară** (CCT – Correlated Colour Temperature) = **2800 – 3000K**.

Sistemul de iluminat artificial, din depozitele pentru bunuri culturale, laboratorul de conservare-restaurare și spațiile de primire, carantină, depozitare temporară, va fi prevăzut cu corpuri de iluminat cu lumină "daylight", cu filtre UV.

Soluțiile de iluminat vor urmări o durată minimă de expunere la lumină a bunurilor culturale mobile. Gradul de iluminare, nivelul emisiilor de radiații ultraviolete și durata medie zilnică, lunară și anuală de expunere la lumină a bunurilor culturale din expoziția permanentă, corespunzătoare soluțiilor de iluminat propuse, vor fi prezentate beneficiarului atât în proiect, cât și după finalizarea implementării acestuia.

În spațiile destinate bunurilor culturale (depozite, spațiile expoziționale), sursele de lumină naturală vor fi obturate.

3. Alte condiții pe care spațiile de expunere și depozitare a bunurilor culturale trebuie să le îndeplinească

Toate spațiile utilizate pentru **expunerea, cercetarea și depozitarea** bunurilor culturale mobile trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie salubre;
- să nu conțină noxe provenite din substanțe nocive;

- materialele utilizate pentru modulele de expunere și depozitare a bunurilor culturale trebuie să fie neutre din punct de vedere chimic – cu valoarea **pH-ului de 7.00**;
- să asigure securitatea bunurilor culturale;
- să respecte normele legale în vigoare, privind prevenirea și stingerea incendiilor; materialele utilizate pentru mobilierul și modulele de depozitare și expunere a bunurilor culturale vor fi ignifuge;
- în amenajarea spațiilor expoziționale și de depozitare a bunurilor culturale se va urmări reducerea vibrațiilor, a trepidațiilor și prevenirea șocurilor mecanice;
- amenajarea spațiilor expoziționale va asigura **izolarea fonică** a acestora față de exterior și de alte spații din imobil, cu destinații diferite (centru educațional, bibliotecă, sală multifuncțională etc.); limita maximă admisibilă a zgomotului interior pentru spațiile expoziționale, de depozit și cercetare (laboratoare de conservare-restaurare), pentru bibliotecă și pentru spațiul educațional este de **35dB(A)**; pentru spațiul de primire, limita admisibilă este de **40dB(A)**; pentru sala multifuncțională, limita este de **20dB(A)**; pentru magazinul de suveniruri și cafenea, limita este de **45dB(A)**;
- sistemele de ventilație din spațiile destinate bunurilor culturale vor fi prevăzute cu filtre de aer împotriva agenților poluanți;
- vor fi instalate bariere fizice împotriva agenților biologici de degradare (insecte, animale);
- în zonele expoziționale în care vor fi amplasate bunuri culturale mobile, se vor instala bariere fizice pentru protejarea exponatelor, în sensul împiedicării contactului fizic direct al vizitatorului cu obiectele din expunere; soluțiile alese vor avea în vedere încadrarea estetică în design-ul general al expoziției, asigurând vizibilitatea barierelor dar evitând contrastele vizuale deranjante;
- la alegerea soluțiilor de etalare a bunurilor culturale mobile se interzic: tensionarea obiectelor (pe cât posibil, acestea trebuie așezate în poziții de repaus), faldarea, împăturirea, agățarea punctiformă, baterea în cuie, folosirea benzilor adezive, lipirea documentelor și a lucrărilor de grafică artistică, plasarea obiectelor în imediata apropiere a surselor de iluminat, a instalațiilor de răcire-încălzire, a ferestrelor, a căilor de acces către spații cu parametri diferiți de microclimat și în orice alte zone în care valorile temperaturii și umidității relative s-ar putea abate de la normele specificate anterior;
- să fie dotate cu sisteme de climatizare, cu sisteme de monitorizare și înregistrare a temperaturii și umidității relative, cu sisteme de supraveghere și înregistrare video, cu sisteme de alarmă antiefracție.

V. Planse cerute

Proiectele se vor prezenta pe 7 planse, format A0, din hârtie albă, paginate pe verticală (portret), necașerate pe suport rigid și vor cuprinde următoarele piese:

Planșa I:

- Plan subsol (1:100), format A1
- Plan parter (1:100), format A1

Planșa II:

- Plan etaj 1 (1:100), format A1
- Plan etaj 2 (1:100), format A1

Planșa III:

- Secțiune transversală (1:100), format A1
- Secțiune longitudinală (1:100), format A1

Planșele I-III trebuie să fie edificatoare pentru funcțiunile muzeului, strategia de restaurare și principii de signaletică.

Planșa IV-VII:

- 4 imagini 3D format A2 pe fiecare planșă reprezentând expoziția permanentă; câte o imagine sugestivă pentru fiecare secțiune a narațiunii, numerotate de la 1 la 14, așezate în ordinea temelor. Ultima planșă va avea doar 2 imagini așezate în partea de sus a planșei. Planșele trebuie să fie edificatoare pentru scenariul general de expunere.
- Planșele pot conține și alte elemente, la alegerea concurenților, considerate importante pentru transmiterea soluției propuse.
- Este obligatorie depunerea unui memoriu, text de prezentare a soluției, echivalentul a maximum 4 pagini format A4, font Times New Roman, corp 12, distanța între rânduri 1,5, obligatoriu în limba engleză.
- Planșele vor fi numerotate în colțul din dreapta jos - format: "nr. pagina / total pagini" (ex: 1/7, 2/7, 3/7, 4/7....7/7).
- Planșa nr. 1 va conține, în partea de sus, titlul: „MNIHR” DESIGN COMPETITION
- Planșele proiectului vor fi rulate și introduse într-un ambalaj sau tub. Nu se admit planșe pliate.

VI. Deviz

DEVIZ
MUZEUL NATIONAL DE ISTORIE A EVREILOR DIN ROMÂNIA ȘI AL HOLOCAUSTULUI
(lei)

<u>Nr. crt.</u>	<u>Denumire servicii</u>	<u>Valoare estimată</u>	<u>TVA 19%</u>	<u>INSHR-EW</u>	<u>CEC Bank</u>	<u>Total INSHR-EW+ CEC Bank</u>
1.	<u>Lucrări C+M (construcție și montare) pentru reabilitare și consolidare</u>	<u>55.611.675</u>	<u>10.566.218</u>	<u>57.665.849</u>	<u>8.512.043</u>	<u>66.177.892</u>
2.	<u>Lucrări de amenajare expoziție permanentă</u>	<u>1.000 mp; 22.599.000</u>	<u>4.293.810</u>	<u>26.892.810</u>	-	<u>26.892.810</u>
		<u>1.500 mp; 33.898.500</u>	<u>6.440.715</u>	<u>40.339.215</u>	-	<u>40.339.215</u>
3	<u>Cheltuieli diverse</u>	<u>9.806.850</u>	<u>1.863.301</u>	<u>11.670.151</u>	-	<u>11.670.151</u>
		<u>11.501.775</u>	<u>2.185.337</u>	<u>13.687.112</u>	-	<u>13.687.112</u>
4.	<u>Lucrări de proiectare în vederea execuției</u>	<u>2.255.575</u>	<u>428.557</u>	<u>2.684.133</u>	-	<u>2.684.133</u>
		<u>2.645.408</u>	<u>502.627</u>	<u>3.148.036</u>	-	<u>3.148.036</u>
	<u>Total valoare</u>			<u>98.912.943,7</u>	<u>8.512.043</u>	<u>107.424.986,7</u>
				<u>114.840.212</u>	<u>8.512.043</u>	<u>123.352.255</u>

Pentru Muzeu se utilizează 76% din imobil; 24% este proprietatea CEC Bank

Sup. utilă expoziția permanentă: 1000-1500 mp

Tarif: 1500 euro/mp lucrări C+M

Tarif amenajare expoziție permanentă: 4860 euro/mp

Curs valutar mediu anual 2018 1 euro=4.65 lei

VII. Criterii de participare

- Experiența anterioară relevantă: proiectarea unei amenajări muzeale permanente sau a unui muzeu;
- Situație economico-financiară: cifra de afaceri pentru 2017: minim 3.720.000 lei (echivalent 800.000 euro);
- CV-ul echipei de proiect; șeful echipei, arhitect și inginer din echipa trebuie să fie atestați sau autorizați pentru lucrări de patrimoniu, monumente de gr. A, P, conform prevederilor Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată; Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice; OMCPN nr. 2495/2010 pentru aprobarea Normelor metodologice privind atestarea specialiștilor, experților și verficatorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice.
Pentru participanții din străinătate atestate echivalente;

VIII. Criterii de atribuire

Muzeul se adresează deopotrivă noii generații cât și publicului matur, prezentând interese și nevoi complexe și eterogene. Astfel, designul expoziției permanente și a spațiilor conexe trebuie realizat având la bază echilibrul dintre metodele clasice de expunere și noile tehnologii (exemplu: holograme, realitate augmentată, video mapping, sculpturi anamorfice etc.), urmărind amenajarea unui spațiu dinamic, accesibil diferitor categorii de public și care facilitează interacțiunea dintre vizitatori și proiectul cultural.

Punctajul total maxim acordat pentru cele 4 criterii de atribuire (A, B, C, D) este de 100 puncte și se calculează pe baza formulei:

$(A \times 10/100) + (B \times 30/100) + (C \times 10/100) + (D \times 50/100) = 100$ puncte pentru $A=100, B=100, C=100, D=100.$

A. CRITERIUL FUNCȚIONAL-SPAȚIAL: 10%

Evaluează pe o scară de la 1 la 100 logica, expresivitatea și eleganța funcțional-spațială a soluției (cuprinzând atât zonele publice cât și cele destinate personalului).

Punctajul se stabilește având în vedere următoarele subcriterii:

	Punctaj
Interesul, originalitatea și raționalitatea conceptului de inserție contemporană într-o clădire monument simultan cu punerea în valoare a acestuia;	între 0 - 30
<i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (30 puncte)/ parțial (20 puncte) / în mică măsură (8 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	
Realizarea unui echilibru spațial adecvat între diversele funcțiuni muzeale (expunere, conservare, cercetare științifică, educație, animare etc.) și cele pe care vizitatorul le așteaptă de la un muzeu contemporan (să fie un loc al loisirului și al delectării, al descoperirii, să fie un loc al memoriei);	între 0 - 20

<i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (20 puncte)/ parțial (10 puncte) / în mică măsură (5 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	
Buna folosire a spațiilor existente pentru funcțiunea muzeală contemporană, reconsiderarea și completarea lor astfel încât, atât vizitatorii în toată diversitatea lor (inclusiv cei cu dizabilități), cât și personalul muzeului să și le poată apropria, și a căror ocupare și parcurgere să fie plăcute; <i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (20 puncte)/ parțial (10 puncte) / în mică măsură (5 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	între 0 - 20
Buna amplasare a funcțiunilor cu caracter extramuzeal (bibliotecă, magazin, cafeteria etc.) și buna relaționare a acestora cu strada astfel încât să atragă, iar exercitarea lor să poată fi disociată de cea a muzeului; <i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (15 puncte)/ parțial (10 puncte) / în mică măsură (5 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	între 0 - 15
Rezolvarea problemelor de accesibilitate, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități de toate tipurile. <i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (15 puncte)/ parțial (10 puncte) / în mică măsură (5 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	între 0 - 15

Fiecare dintre cele 5 subcriterii ale Criteriului Funcțional-Spațial (A) va fi apreciat de membrii juriului prin acordarea de punctaje, conform tabelului anterior.

Algoritmul de calcul al Criteriului Funcțional-Spațial (A):

A x 10/100, unde A = suma punctajelor acordate de membrii juriului fiecăruia dintre cele 5 subcriterii.

B. CRITERIUL MUZEOGRAFIC: 30%

Evaluează pe o scară de la 1 la 100 atractivitatea pentru public și semnificația științifică și educativă a soluției muzeale generale și de detaliu.

Punctajul se stabilește având în vedere următoarele subcriterii:

	Punctaj
Claritatea și atractivitatea transpunerii narațiunii (storyline) în discursul muzeografic astfel încât să se adreseze tuturor categoriilor de vizitatori (de la cei neavizați la specialiști) și adecvarea lui la varietatea temelor expoziționale și a tipologiilor de expunere; <i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (40 puncte)/ parțial (30 puncte) / în mică măsură (15 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	între 0 - 40

<p>Caracterul modern al muzeografiei;</p> <p><i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (40 puncte)/ parțial (30 puncte) / în mică măsură (15 puncte) / deloc (0 puncte).</i></p>	<p>între 0 - 40</p>
<p>capacitatea de a pune în valoare/particulariza (prin modalitățile de expunere, lumina naturală sau artificială, scenografie etc.) piesele majore ale patrimoniului MNIR și adecvarea soluției arhitecturale de detaliu la teme și piesele indicate prin temă;</p> <p><i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (20 puncte)/ parțial (10 puncte) / în mică măsură (5 puncte) / deloc (0 puncte).</i></p>	<p>între 0 - 20</p>

Fiecare dintre cele 3 subcriterii ale Criteriului Muzeografic (B) va fi apreciat de membrii juriului prin acordarea de punctaje, conform tabelului anterior.

Algoritmul de calcul al Criteriului Muzeografic (B):

B x 30/100, unde B = suma punctajelor acordate de membrii juriului fiecăruia dintre cele 3 subcriterii.

C. CRITERIUL PATRIMONIAL: 10%

Evaluează pe o scară de la 1 la 100 modul în care soluția pune în evidență, prin recursul la o arhitectură contemporană, dialogul/relația dintre monumentul istoric Palatului Dacia și Noul MNIEHR.

Punctajul se stabilește având în vedere următoarele subcriterii:

	Punctaj
<p>Restaurarea și punerea în valoare a vechii clădiri;</p> <p><i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (50 puncte)/ parțial (30 puncte) / în mică măsură (15 puncte) / deloc (0 puncte).</i></p>	<p>între 0 - 50</p>
<p>Sensibilitatea intervențiilor din spațiile existente și prezervarea elementelor cu valoare patrimonială definite prin studiul istoric;</p> <p><i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (30 puncte)/ parțial (20 puncte) / în mică măsură (8 puncte) / deloc (0 puncte).</i></p>	<p>între 0 - 30</p>
<p>Găsirea prin proiect a justului echilibru între arhitecturile pe care istoria le-a generat în această clădire de-a lungul timpului și intervenția contemporană care face obiectul concursului;</p> <p><i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (20 puncte)/ parțial (10 puncte) / în mică măsură (5 puncte) / deloc (0 puncte).</i></p>	<p>între 0 - 20</p>

Fiecare dintre cele 3 subcriterii ale Criteriului Patrimonial (C) va fi apreciat de membrii juriului prin acordarea de punctaje, conform tabelului anterior.

Algoritmul de calcul al Criteriului Patrimonial (C):

C x 10/100, unde C = suma punctajelor acordate de membrii juriului fiecăruia dintre cele 3 subcriterii.

D. CRITERIUL ECONOMIC: 50%

Evaluează pe o scară de la 1 la 100 măsura în care soluția dovedește raționalitate economică și se înscrie în plafonul de cost.

Punctajul se stabilește având în vedere următoarele subcriterii:

	Punctaj
Măsura în care soluția promite o exploatare cât mai economică și mai ecologică: <i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (45 puncte)/ parțial (30 puncte) / în mică măsură (20 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	între 0 - 45
Realismul devizului și respectarea plafonului de cost; <i>Juriul va acorda punctajul în funcție de îndeplinirea subcriteriului, astfel: în totalitate (55 puncte)/ parțial (35 puncte) / în mică măsură (15 puncte) / deloc (0 puncte).</i>	între 0 - 55

Fiecare dintre cele 2 subcriterii ale Criteriului Economic (D) va fi apreciat de membrii juriului prin acordarea de punctaje, conform tabelului anterior.

Algoritmul de calcul al Criteriului Economic (D):

D x 50/100, unde D = suma punctajelor acordate de membrii juriului fiecăruia dintre cele 2 subcriterii.

IX. Alte informații

Ghidul final de mentenanță va fi elaborat de proiectant împreună cu executantul lucrărilor de amenajare a muzeului și va cuprinde obligatoriu și următoarele elemente:

- informații despre furnizorii tuturor materialelor și echipamentelor utilizate în amenajarea spațiului muzeului;
- certificate și condiții de garanție și instrucțiuni de utilizare și întreținere pentru materialele și echipamentele incluse în amenajare;
- tipurile de materiale utilizate în amenajare, furnizorii acestora, certificate și condiții de garanție, instrucțiuni de întreținere;
- indicații despre operațiunile de curățenie necesare, adecvate materialelor și echipamentelor utilizate și, respectiv, incluse în amenajare;
- planurile detaliate pentru lucrările de instalații realizate (alimentare apă, încălzire, climatizare, ventilație, alimentare cu energie electrică, sisteme de iluminat, sisteme de securitate, sisteme audio, sisteme video etc.).

Muzeul va trebui să obțină avizul prealabil privind înființarea, acordat de Ministerul Culturii și Identității Naționale și, ulterior, acreditarea ca instituție muzeală, de asemenea de către Ministerul Culturii și Identității Naționale, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, ambele proceduri putând impune modificări ale proiectului de amenajare a muzeului, în cazul avizului prealabil, și modificări în amenajarea muzeală deja realizată, în cazul procedurii de acreditare; atât proiectantul, cât și executantul lucrărilor de amenajare vor asista muzeul în îndeplinirea acestor obligații legale.

X. Legislație națională

1. MUZEE, PATRIMONIU MOBIL

- Legea nr. 311/2003 a muzeelor și colecțiilor publice, republicată (2014);
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural mobil, republicată (2014), cu modificările și completările ulterioare.

2. MONUMENTE ISTORICE

- Legea nr. 422/2001 a monumentelor istorice, republicată (2006), cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului culturii și patrimoniului național nr. 2495/2010 pentru aprobarea Normelor metodologice privind atestarea specialiștilor, experților și verficatorilor tehnici în domeniul protejării monumentelor istorice;
- Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2260/2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2237/2004 privind aprobarea Normelor metodologice de semnalizare a monumentelor istorice, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2684/2003 privind aprobarea Metodologiei de întocmire a obligației privind folosința monumentului istoric și a conținutului acestuia;
- Lege nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate, cu modificările și completările ulterioare.

3. CONSTRUCȚII

- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată (2016);
- Hotărârea Guvernului nr. 925/1995 pentru aprobarea Regulamentului de verificare și expertizare tehnică de calitate a proiectelor, a execuției lucrărilor și construcțiilor;
- Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 777/2003 pentru aprobarea reglementării tehnice "Îndrumător pentru atestarea tehnicoprofesională a specialiștilor cu activitate în construcții", cu modificările și completările ulterioare.